

Wonen en zorg 2020 – 2040 in de sub regio Eemland van het zorgkantoor Zilveren Kruis

Projectleider: Arnout Siegelaar

06 25 171 575

arnout@woonzorgconcept.nl

Rapportage en dashboards door

Hans Hagmeijer en Paul Reijn

Website: www.sinfore.nl

Versie: 3.0

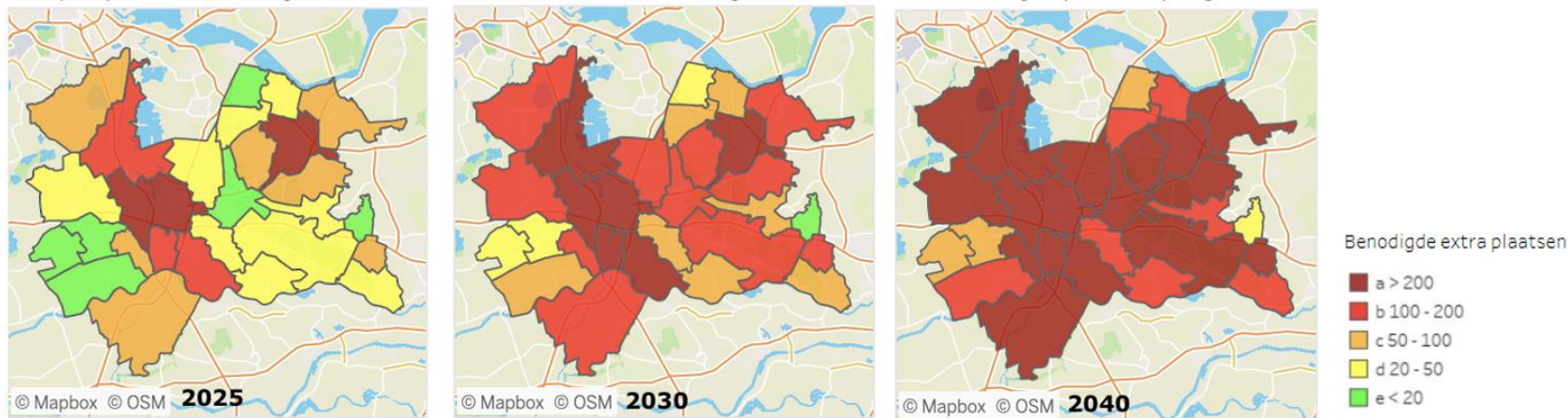
Datum: 02-05-2022

www.sinfore.nl/ivvu

0 SAMENVATTING.....	3
0.1 LEESWIJZER.....	4
1 DEMOGRAFIE.....	6
1.1 BEVOLKINGSPIRAMIDE.....	7
1.2 BEVOLKING	8
1.3 % 75+ IN KAART	9
2 WONEN	10
2.1 OUDEREN EN VV-LOCATIES.....	11
2.2 WONEN: 75+ HUISHOUDENS.....	12
3 ZORG	13
3.1 GEZONDHEIDSMONITOR	14
3.2 ZORGVRAAG.....	16
3.3 ZORGPROFIELEN 5 EN 7 PROMILLAGE IN 2020, 2030 EN 2040 PER PC 4 GEBIED.....	17
4 GROEI VRAAG EN HUIDIGE AANBOD VERZORGING EN VERPLEGING	18
4.1 DE OPGAVE PER GEMEENTE: BENODIGDE EXTRA PLAATSEN VERPLEEG(HUIS)ZORG: SOMATIEK EN PG.....	19
4.2 OPGAVE IN DE GEMEENTE 2025 – 2030 – 2040 VV-LOCATIES	20
4 BIJLAGEN	21
BIJLAGE 1 CIJFERS DEMOGRAFIE.....	21
BIJLAGE 2 75+ ZORGKANTOORSUB REGIO EEMLAND	22
BIJLAGE 3 CIJFERS WONEN.....	23
BIJLAGE 4 OUDERENCONCENTRATIES	24
BIJLAGE 5 WONEN OUDEREN EN INKOMEN	25
BIJLAGE 6 CIJFERS ZORG	26
BIJLAGE 7 ZORG BENCHMARK: AANTAL EN PROMILLAGE INTRAMURALE ZORG IN DE SUB REGIO EEMLAND, DE GEMEENTEN EN DE BESTAANDE WIJKEN	27
BIJLAGE 8 DE OPGAVE PER GEBIED: BENODIGDE EXTRA PLAATSEN VERPLEEG(HUIS)ZORG IN DE GEMEENTEN EN BESTAANDE WIJKEN.....	28

0 Samenvatting

In de sub regio Eemland zijn 2.711 extra intramurale (of alternatieve) plaatsen voor verzorging en verpleging nodig tot 2040: een toename van 94% ten opzichte van 2020. Dit is de conclusie van het Sinfore-onderzoek op basis van open data. Het onderzoek is uitgevoerd in opdracht van IVVU in het kader van het project Wonen en Zorg 2040. Dit project heeft betrekking op de zorgkantoor regio Utrecht. Deze rapportage gaat specifiek over de sub regio Eemland. De 2.711 extra plaatsen zijn nodig bij “gelijkblijvend beleid en gelijkblijvende omstandigheden”. Nieuw (overheids)beleid en nieuwe concepten op het gebied van verzorging en verpleging gaan ertoe leiden dat deze zorg deels of geheel op een andere wijze gaat worden ingevuld. Dit vraagt een samenhangend beleid op het gebied van wonen, zorg en welzijn en is een opgave voor de gemeente, zorgorganisaties, woningcorporaties, marktpartijen en cliëntenorganisaties. De kaarten hieronder tonen de groei van het aantal benodigde plaatsen per gemeente.

De bevindingen samengevat:

- Tussen 2020 en 2040 stijgt het aantal 65-plussers met 33.278 tot 95.243 (+54%); het aantal 75-plussers met 23.644 tot 50.274 (+89%) en het aantal 80-plussers met 15.162 tot 30.202 (+101%).
- De verhouding van leeftijdscategorieën in 2020 is: 65-plussers 18%; 75-plussers 8%; 80-plussers 4% en 85-plussers 2%. In 2040 verschuift deze verhouding naar 2040 65-plussers 25%; 75-plussers 13%; 80-plussers 8% en 85-plussers 8%.
- De OOSR (Oldest Old Support ratio) daalt in gemeente Eemland van 15 in 2020 naar 7 in 2040. Deze krimp van het aantal mensen, dat in staat is mantelzorg te bieden, betekent een zwaarder beroep op de professionele zorg.
- Het aantal 75+ huishoudens neemt van 2020 tot 2030 toe met ruim 8.804 huishoudens en tot 2040 met 9.547 tot 38.477.
- 86% van de 75-plussers woonde in 2020 in een woning, die geschikt of aanpasbare is. In 2040 is dat 91%.
- Het aantal benodigde plaatsen verpleeg(huis)zorg stijgt in periode 2020 - 2030 van 2.882 met 1037 personen tot 3919 en tot 2040 met 2711 tot 5593 plaatsen, een stijging van respectievelijk 36% en 94% ten opzichte van 2020.
- De vraag naar WMO-verstrekingen van 50-plussers stijgt tot 2030 met 4.364 verstrekingen en van 2030 tot 2040 met 4.887 verstrekingen tot 26.419.
- De vraag naar extramurale verstrekingen stijgt van 4.350 in 2020 naar 5.778 in 2030 en 7.705 in 2040 ofwel een stijging van 77% tot 2040.

0.1 Leeswijzer

Deze rapportage brengt de benodigde extra woon- en zorgcapaciteit in 2040 in kaart. Dit gebeurt langs drie lijnen: demografie, wonen en zorg als duiding van de open data, die op deze drie terreinen verzameld zijn.

- In het onderdeel **demografie** wordt zichtbaar welke demografische ontwikkelingen zich in de gemeente en de regio in de komende twee decennia voltrekken. Daarin is een aantal leeftijdsgroepen van belang naast de 65-plussers. Dat betreft 75-plussers, 80-plussers en 85-plussers. 75-plussers, omdat deze leeftijdsgroep (zie onderzoek CBS) van de ouderen het meest geneigd is te verhuizen; 80-plussers, de leeftijdsgroep, die in het algemeen bekend staat als de dubbele vergrijzing en 85-plussers, omdat deze leeftijdsgroep aanzienlijk meer gebruik maakt van verzorging en verpleging dan mensen, die jonger zijn.
- In het onderdeel **wonen** wordt ingegaan op de woon- en inkomenssituatie van de huidige en toekomstige ouderen.
- Het onderdeel **zorg** start met de gezondheidsbeleving van ouderen en laat vervolgens het licht schijnen over de ontwikkeling van de intra- en extramurale zorgcapaciteit in de periode 2020 – 2040.
- Afgesloten wordt met de benodigde **extra capaciteit** op gemeente- en wijkniveau (een of meer postcode 4 gebieden) in 2030 en 2040, ook uitgesplitst naar somatiek en psychogeriatrische zorg.
- De berekende capaciteit per gebied hoeft niet gelijk te zijn aan de aldaar te realiseren capaciteit in fysieke zin. Mensen kunnen hun indicatie verzilveren in een andere dan hun eigen woonplaats. En: nieuwe concepten voor wonen en zorg die in de toekomst worden ontwikkeld, kunnen leiden tot een andere verdeling van noodzakelijke capaciteit.

Daarnaast zijn de volgende punten van belang:

- Voor de leesbaarheid wordt in de tekst daar waar het zorgkantoorregio Utrecht bedoeld wordt, het begrip regio gebruikt.

- Voor meer informatie over het project, raadpleeg: www.toekomstbestendigeouderenzorgutrecht.nl/wonen-en-zorg. Meer achtergrond over het gebruik van de open data, kunt u lezen in het Sinfore document “Achtergronden bij de dashboards wonen, zorg en ouderen”. Dit document is te downloaden op de website www.sinfore.nl
- Alle in de dashboards gebruikte data zijn in Excel te downloaden. Dashboards, data en eerste interpretatie dienen ter ondersteuning van analyses en beleidsvorming door de (gezamenlijke) stakeholders.
- Speciaal aandachtspunt is de nieuwbouw. Het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) neemt in de bevolkingsprognose ook eventuele uitbreidingen van een gemeente mee. Omdat nu niet bekend is in welke wijk uitbreidingen plaatsvinden, wordt per gemeente een gebied “nieuwbouw” opgenomen. Gemeentelijke cijfers betreffen de bij elkaar opgetelde bestaande wijken plus de nieuwbouw(opgave).
- Inwoners, patiënten en cliënten worden zowel weergegeven in aantallen als in percentages dan wel promillages. Dit om de aantallen in het goede perspectief te plaatsen. Een voorbeeld: als in een gemeente met weinig ouderen zich een kleine stijging in aantallen voordoet, zal dat een behoorlijke procentuele stijging inhouden. In een gemeente waar veel ouderen wonen zal diezelfde stijging een veel lagere procentuele stijging te zien geven. Met andere woorden: de hoogte van het percentage geeft de snelheid weer, waarmee het aantal ouderen stijgt.
- Voor de kaarten is vaak één gebied geselecteerd, vaak de belangrijkste kern of het centrum. In de dashboards zijn dan andere gebieden zichtbaar. In enkele kaarten en tabellen zijn ook postcodes gegroepeerd tot woonplaatsen, CBS wijken of anderszins logisch samenhangende gebieden.

1 Demografie

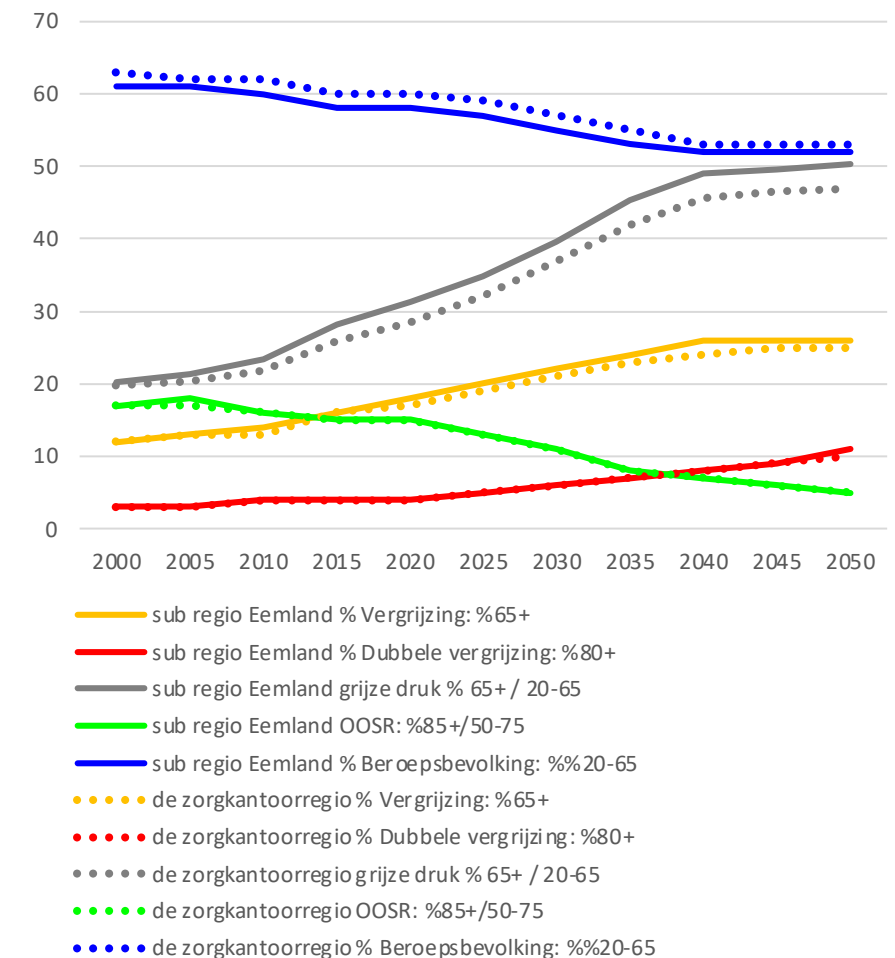
De behoefte aan verzorging en verpleging, zowel in instellingen als thuis, intramuraal als extramuraal, is te verklaren vanuit de bevolkingsontwikkeling. De hierna uitgewerkte bevolkingsontwikkeling is gebaseerd op de regionale 2050 prognose van het Planbureau voor de Leefomgeving en is, met de CBS gemeente- en postcodegegevens 2000 – 2020, vertaald naar een lager schaalniveau. In de grafiek ziet u de ontwikkeling voor een aantal kengetallen in de periode 2000 – 2040; voor de gemeente in een continue lijn, voor de regio in een gestippelde lijn.

De kengetallen betreffen:

- **Vergrijzing (oranje lijn grafiek):** het percentage inwoners van 65 jaar en ouder.
- **Dubbele vergrijzing (rode lijn grafiek):** het percentage inwoners van 80 jaar en ouder.
- **Grijze druk (grijze lijn grafiek):** de verhouding tussen het aantal personen van 65 jaar en ouder en het aantal personen van 20 – 65 jaar. Dit percentage laat zien hoeveel ouderen er onderhouden moeten worden door de werkende bevolking. Deze wordt gevormd door het percentage inwoners in de leeftijdsklasse 20 – 65.
- **OOSR (groene lijn grafiek):** (The Oldest Old Support Ratio): mantelzorg wordt vaak verleend door mensen van 50 – 75 jaar aan mensen ouder dan 85 jaar. Voor de mantelzorg is daarom een kengetal ontwikkeld, de OOSR, waarbij het aantal 50 – 75-jarigen wordt gedeeld door het aantal 85-plussers. Hierdoor is zichtbaar wat het potentieel aan mantelzorgers per 85-plusser is. Momenteel is de OOSR vaak boven de tien. Een OOSR tussen de 6 en 10 wordt gezien als zorgelijk. Verondersteld wordt dat een daling van de OOSR leidt tot een groter beroep op de (extramurale) professionele ouderenzorg.
- **% Inwoners in de leeftijd van 20 – 65 (blauwe lijn grafiek):** dit percentage sluit aan op de grijze druk en wordt tot op heden algemeen gebruikt voor de beroepsbevolking. Inmiddels is de AOW-leeftijd geleidelijk opgetrokken, waardoor inmiddels met 67 jaar gerekend zou moeten worden. Het CBS hanteert voor de beroepsbevolking een nog bredere groep tot 75 jaar. Een krimpende beroepsbevolking betekent, dat de zorg sterker moet concurreren met andere sectoren op de arbeidsmarkt.

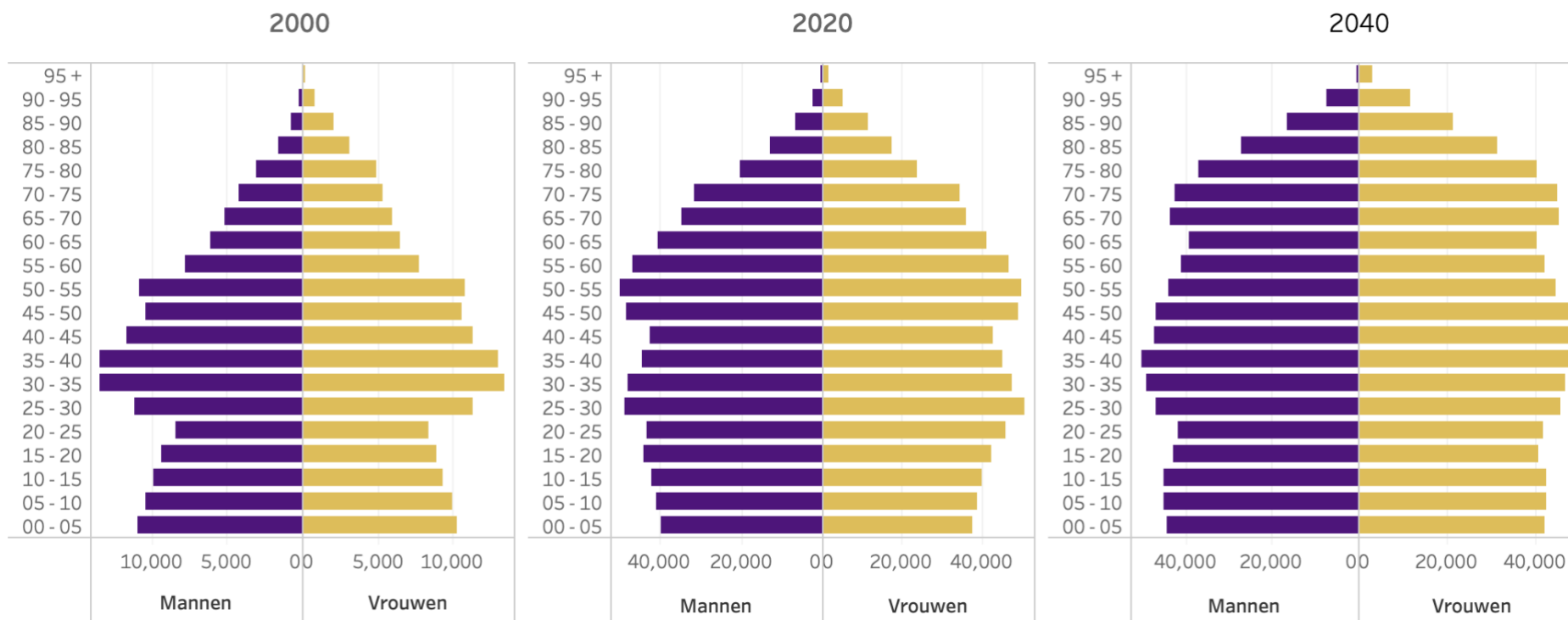
In bijgaande afbeelding ziet u hoe tot 2050 de samenstelling van de bevolking verandert. Het aandeel van de ouderen in de samenleving groeit en wel sneller dan het aandeel van de mensen die jonger zijn dan 65

Kengetallen vergrijzing regio

1.1 Bevolkingspiramide

De bevolkingspiramide laat de demografische ontwikkeling zien in de sub regio Eemland in de periode 2000 – 2040. In groepen van vijf jaar wordt het aantal inwoners getoond in de jaren 2000, 2020 en 2040. Voor de jaren 2000 en 2020 gaat het om werkelijke getallen. 2040 betreft een prognose. In het dashboard zijn deze piramides beschikbaar op regio-, gemeentelijk- en postcode 4 niveau.

De vergrijzing wordt zichtbaar in het langer worden van de balken in de oudere leeftijdsgroepen. Deze balken geven het aantal mensen aan in een bepaalde vijfjaarsgroep.

In deze rapportage wordt dit aantal uitgedrukt in een percentage.

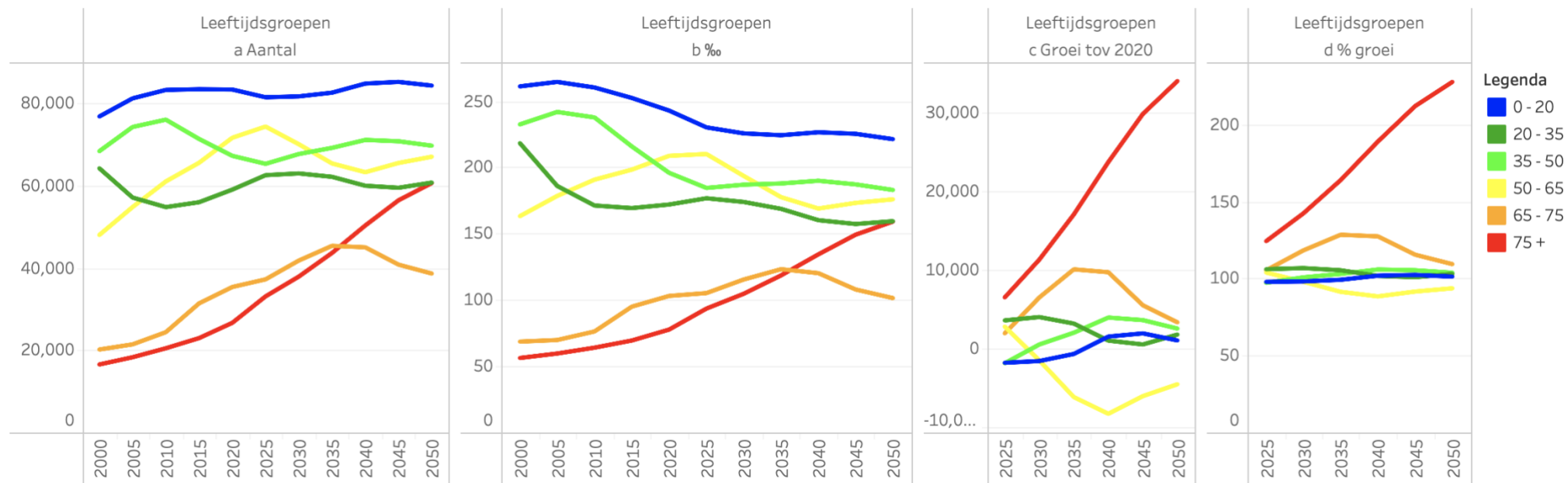
Enige details (zie ook bijlage 1):

- De vergrijzing (65+) in de sub regio Eemland was in 2020 18% en wordt in 2030 22% en in 2040 26%.
- Het aandeel van de leeftijdsgroep 75+ was in 2020 8%, wordt in 2030 11% en in 2040 13%.
- De dubbele vergrijzing (80+) was in 2020 4%; wordt in 2030 6% en in 2040 8%.

De bevolkingspiramide is niet alleen van belang om de vergrijzing te laten zien. In de piramide wordt ook de ontwikkeling van de jongere leeftijdsgroepen zichtbaar, waardoor de verhouding tussen de leeftijdsgroepen duidelijk blijkt.

In een (grotere) gemeente kan de bevolkingsontwikkeling per gebied (wijk/pc 4 gebied /kern) verschillen. Daarom is het in het dashboard bevolkingspiramide mogelijk om de demografische ontwikkeling in de verschillende wijken of kernen van een gemeente zichtbaar te maken.

1.2 Bevolking

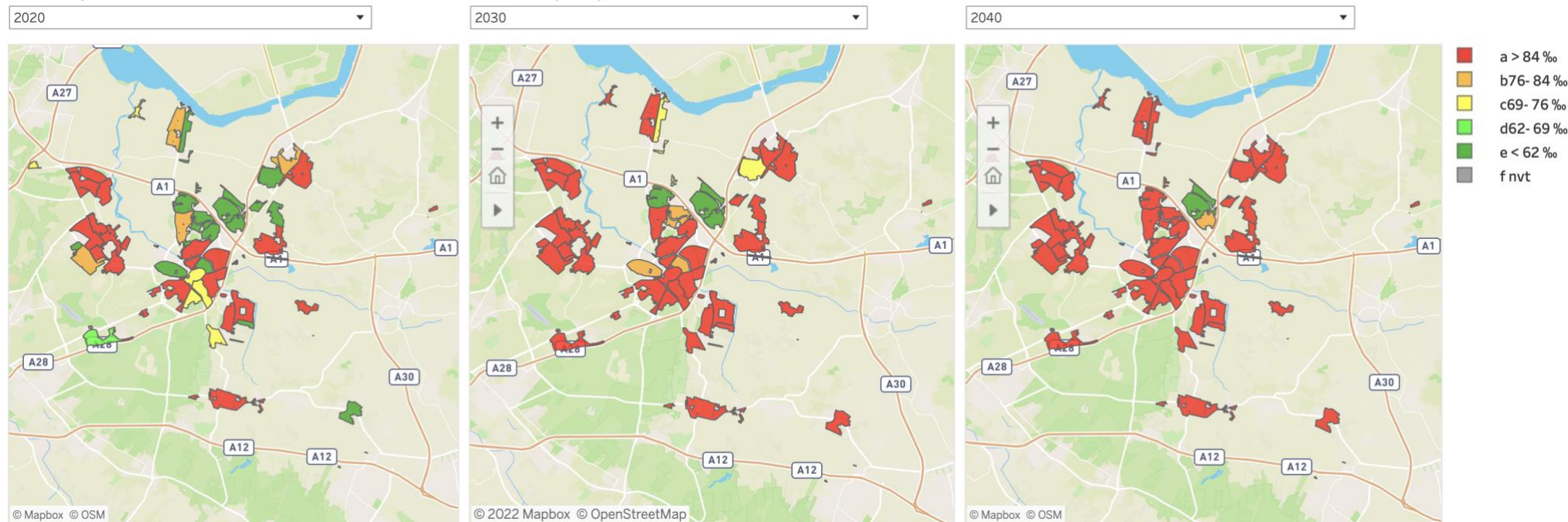
In de onderstaande toelichting worden enkele ontwikkelingen beschreven. Hierin zijn meer details opgenomen dan in de bovenstaande grafieken kan worden afgelezen. Deze details kunnen worden teruggevonden in bijlage 1.

- In 2020 was het aantal inwoners in de leeftijdsgroepen 65 + 61.965 (rode en oranje lijn in grafiek A opgeteld), 75+ 26.630 en 80+ 15.040.
- Tot 2030 komen daar achtereenvolgens 17.651 (65+), 11.232 (75+) en 7.397 (80+) inwoners bij.
- Daarna is de toename in de periode 2030 – 2040 33.277 (65+), 23.644 (75+) en 15.162 (80+).
- Dat betekent (zie de rechter grafiek) een toename van 54% (65+), 89% (75+) en 101% (80+) tussen 2020 en 2040.
- De bevolking van 50 – 75 jaar (basis voor de OOSR ofwel de Oldest Old support Ratio) groeit in de komende twintig jaar van 106.915 naar 111.759.
- Het aantal inwoners van 85+ (leeftijdsgroep voor de berekening van de OOSR) was 7.250 in 2020 en is naar verwachting 15.377 in 2040.
- Hierdoor daalt de OOSR van 15 naar 7 in 2040. De mantelzorgcapaciteit krimpt hierdoor. Dat kan leiden tot een zwaarder beroep op de professionele zorg.
- De beroepsbevolking (inwoners van 20 – 65 jaar) daalt tot 2040 van 58% naar 52%. In de zorgkantoor regio neemt de beroepsbevolking af van 60% naar 53% van de bevolking.
- In een teruglopende beroepsbevolking betekent dit, dat de zorg in de gehele regio een grotere uitdaging heeft op de arbeidsmarkt.

1.3 % 75+ in kaart

In onderstaande afbeelding ziet u de kaarten van sub regio Eemland, onderverdeeld in de 4 positie postcodegebieden voor 2020 tot 2040, waarin het percentage voor de 75-plussers is aangegeven. In een groen 4 pc gebied wonen relatief weinig 75-plussers; in een rood gebied wonen relatief veel 75-plussers. Door de jaren 2020, 2030 en 2040 naast elkaar te zetten, ziet u de toename van het promillage 75-plussers in de periode 2020 – 2040.

In bijlage 2 ziet u de aantallen 75-plussers per sub regio, gemeente en wijk in 2020, 2030 en 2040.

In 2040 is het aandeel van de 75-plussers in de bevolking overal minimaal 8,4%, op de wijken Vathorst en Zielhorst van Amersfoort na.

2 Wonen

De woonsituatie van ouderen vraagt met het toenemen van de leeftijd de aandacht. Onderscheid zou gemaakt kunnen worden naar:

- 50 – 65-jarigen: huishoudens met oudere kinderen of “empty nesters” waarvan de kinderen al het huis uit zijn.
- 65 – 75-jarigen: deze ouderen zijn dikwijls net met pensioen, maar in het algemeen goed gezond.
- 75 – 85-jarigen: een deel van deze ouderen is nog relatief gezond, met name ouderen met een hogere SES.
- 85-plussers: steeds meer van deze ouderen krijgen te maken met gebreken.
- Ouderen wonen in het algemeen tevreden in hun huidige woning, ook al is deze te groot en vraagt het (tuin)onderhoud aandacht. Ouderen zijn dan ook niet snel geneigd te verhuizen. Hun woningen kunnen ver van voorzieningen zijn gelegen.
- Als ouderen echter te maken krijgen met gebreken, dan is de woning soms niet geschikt of aanpasbaar. Het Rijk heeft dit onderwerp geagendeerd in de Monitor Investeren in de Toekomst (MIT), geschreven door het RIGO. Eengezinswoningen worden daarin in het algemeen aanpasbaar geacht, meergezinswoningen zijn geschikt bij aanwezigheid van een lift, afhankelijk van bouwjaar en aantal bouwlagen. 90% van de woningen blijkt zo geschikt of aanpasbaar.
- Ook de nabijheid van voorzieningen kan van belang zijn (zie bijlage 4). Dit betreft dan met name de supermarkt, huisarts, apotheek en openbaar vervoer. Gesproken wordt over een afstand van 500 meter die voor ouderen met beperkingen aanvaardbaar zou zijn. Vaak zijn huisartsen en apotheken niet binnen de 500 meter gevestigd, maar deze zijn indien noodzakelijk altijd bereikbaar of beschikbaar. Het accent in de nabijheid van voorzieningen is daarom gelegd op de supermarkt. Daar liggen vaak ook andere voorzieningen in de buurt. Het is overigens de vraag in hoeverre de bereikbaarheid van de supermarkt, gezien de vele bezorgmogelijkheden, nog van belang blijft. Wel kan boodschappen doen bijdragen aan de sociale contacten.
- Combinaties van geschiktheid en nabijheid zijn teruggebracht tot drie mogelijkheden: geschikte of aanpasbare woningen nabij voorzieningen, idem niet nabij voorzieningen en ongeschikte woningen. Voor bovengenoemde leeftijdsgroepen is –met de veronderstelling van thuis blijven wonen, maar gecorrigeerd voor overlijden– een vooruitberekening tot 2040 op postcode 6 niveau gemaakt.
- De beschikbaarheid van woningen nabij voorzieningen is afhankelijk van de woningmarkt. Als een ouder huishouden dat in de nabijheid van voorzieningen woont, verhuist, dan is het waarschijnlijk dat een jonger huishouden naar deze woning verhuist. Hierdoor neemt het aantal oudere huishoudens in de nabijheid van voorzieningen af.
- Ouderen zijn niet erg verhuis-geneigd. Verhuizingen van ouderen vinden dikwijls plaats na een incident, waardoor wonen in de huidige woning niet meer mogelijk is. Verhuizen naar een aangepaste woning of opname in een VV-instelling kan dan het gevolg zijn.
- Veel oudere huishoudens bestaan in eerste instantie uit paren. Als een van de partners wegvalt, blijft een alleenstaande oudere over. Deze heeft dan het verlies te verwerken, wordt dikwijls geconfronteerd met een afname van inkomen en blijft achter in een te grote woning. Dit zou een reden voor verhuizen kunnen zijn, als een geschikte woning voor een alleenstaande oudere beschikbaar zou zijn.
- Alleenstaande ouderen hebben een relatief laag inkomen, zeker in verhouding tot paren. Vanuit de Lokale Monitor Wonen van de VNG zijn inkomensgegevens beschikbaar en wordt ook een onderscheid gemaakt naar doelgroep huurtoeslag en doelgroep sociale huur. Hierbij zijn ook data over het woningeigendom beschikbaar. Veel ouderen met een laag inkomen die –gezien het inkomen– in aanmerking zouden komen voor sociale huur, komen niet in aanmerking voor huurtoeslag in verband met het –dikwijls overigens beperkte– vermogen in de afbetaalde eigen woning (zie bijlage 5).

2.1 Ouderen en VV-locaties

Een combinatie van het postcode 6 bestand van het CBS met de leeftijdsgroepen 65+, 65 – 75 en 75+ (maatwerk CBS) geeft op laag schaalniveau inzicht in welke huizenblokken gemiddeld relatief veel ouderen wonen.

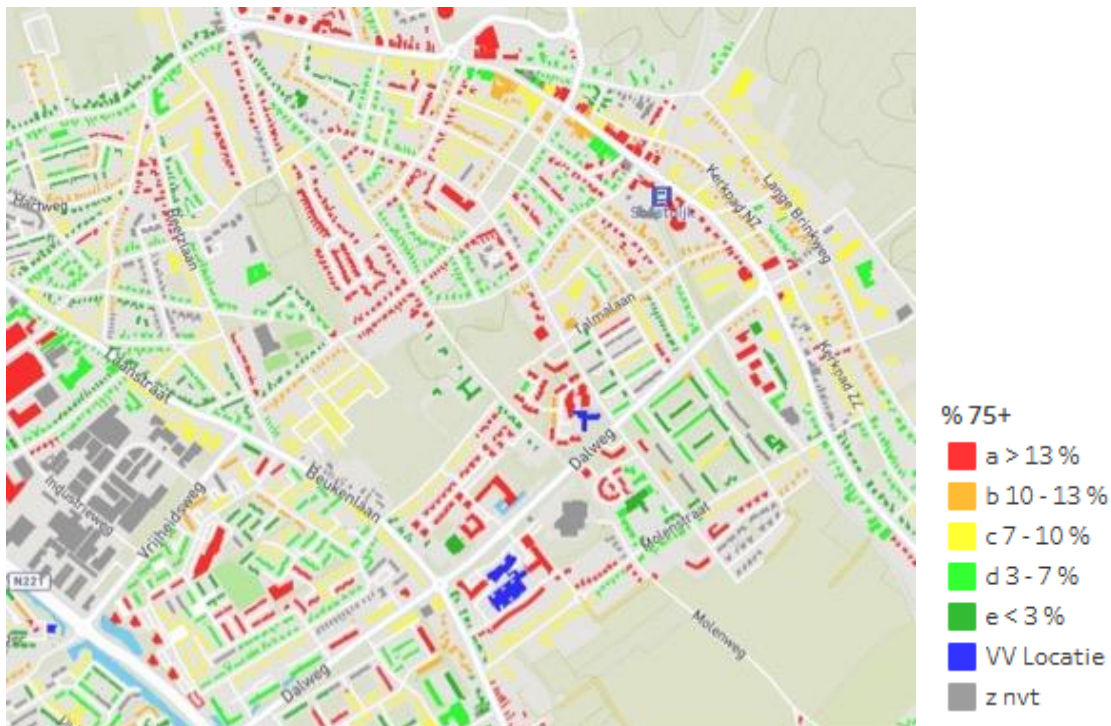
De concentraties 75-plussers brengen de locaties met een mogelijk hogere zorgvraag op dit moment in beeld; de concentraties, met de 65 – 75-jarigen de mogelijk toekomstige zorgvraag. Dit inzicht is niet alleen van belang voor de intramurale zorg, maar ook voor extramurale zorg, Wmo-voorzieningen en het wonen.

Op de kaart ziet u een gedeelte van het centrum van een gemeente. In kleur (zie de legenda) is aangegeven waar meer of minder 75-plussers wonen. Groen wil zeggen, dat in dat er weinig en rood dat er in veel 75-plussers wonen (meer dan 13%).

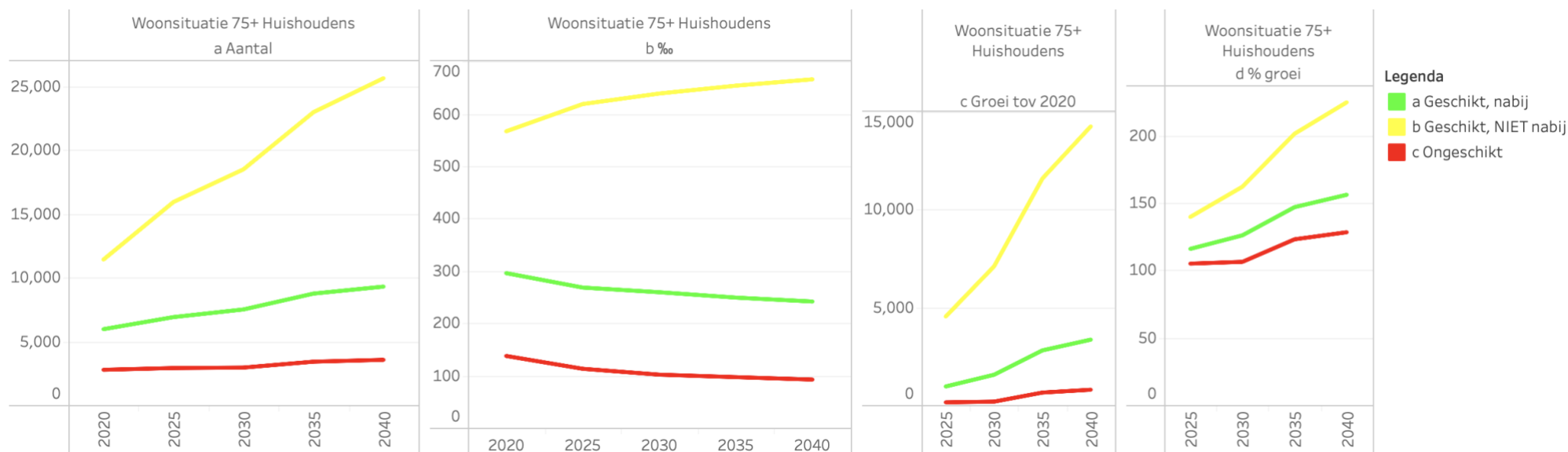
In panden, die in grijs zijn weergegeven, wonen geen mensen. In blauw ziet u de VV-locaties. Het dashboard bevat ook informatie over de inkomensgroepen in wijken.

In het dashboard kunt u per gemeente en per leeftijdscategorie zien in welke huizenblokken ouderen wonen.

Gemiddeld percentage 75-plussers per postcode en VV locaties

2.2 Wonen: 75+ Huishoudens

- De sub regio Eemland telde in 2020 20.126 zelfstandig wonende huishoudens van 75 jaar en ouder. In 2040 zijn dat naar verwachting 38.477. In 2020 kwam dit overeen met 14% van het totaal aantal huishoudens. Dit zijn een- en meerpersoonshuishoudens. Bij meerpersoons huishoudens is de oudste bewoner 75+. Zie hiervoor ook Bijlage 3.
- In 2020 woonde in de sub regio Eemland 30% van deze huishoudens in de nabijheid van voorzieningen. In 2040 is dat 24 (de groene lijnen).
- In 2020 woonde 57% in een geschikte woning, maar niet in de nabijheid van voorzieningen. In 2040 is dat 67% (de gele lijnen).
- 14% van de 75+ huishoudens woonde in 2020 in een woning, die ongeschikt is voor de bewoning door ouderen en ook niet aangepast kan worden. In 2040 zijn dat er 9%. Zie hiervoor ook de cijfers in bijlage 3 (de rode lijnen).
- 86% van de 75+ huishoudens woonde in 2020 in een woning, die geschikt is voor de bewoning door ouderen dan wel aanpasbaar is. In 2040 is dat 91%.
- Het aantal oudere (75+) eenpersoonshuishoudens bedroeg in 2020 12.180. In 2040 is dit aantal naar verwachting toegenomen tot 23.254. Deze data zijn opgenomen in de te downloaden Excel data.
- Voor een groot deel wordt het wonen in de nabijheid van voorzieningen bepaald door het verhuisgedrag van mensen. Ouderen zijn in het algemeen -om een aantal redenen- niet erg verhuisgeneigd. Zij blijven dikwijls zo lang mogelijk wonen waar ze wonen, ook al is dat niet in de nabijheid van voorzieningen. Als woningen (in de nabijheid van voorzieningen) vrij komen, dan worden deze dikwijls betrokken door jongeren.

3 Zorg

- Wlz zorg
 - In 2019 is door TNO en het RIVM een analyse gemaakt van de toekomstig benodigde intramurale verzorging en verpleging.
 - Het RIVM heeft hiervoor een “beleidsarme” prognose van het zorggebruik opgesteld, uitgaande van de CBS-microdata op persoonsniveau en de PBL(Planbureau voor de Leefomgeving)-prognose.
 - Aansluitend op de RIVM-benadering zijn regionale data van het CBS over het zorggebruik gecombineerd met die van de PBL-prognose en vertaald naar het niveau van de gemeente en postcode.
 - Door de regionale data over de huidige situatie als uitgangspunt te nemen wordt feitelijk het huidige beleid naar de toekomst doorgezet. Voor Zilveren Kruis Zorgkantoor regio Utrecht is het verschil met landelijke kentallen beperkt, omdat deze regio globaal overeenkomt met het landelijk gemiddelde.
 - Sociaal Economische Status is van belang voor de zorg. Tussen gemeenten en wijken bestaan soms aanzienlijke verschillen. Op regioniveau zijn deze bij TNO RIVM uitgemiddeld, op lager schaalniveau niet.
- Zvw en Wmo
 - Naast de intramurale Wlz zorg is gekeken naar geriatrische revalidatie (GRZ) en eerstelijns verblijf (ELV).
 - GRZ en ELV-data betreffen kleine aantallen. GRZ en ELV zijn daarom als intramuraal beschouwd en samengevoegd met de zorgprofielen 9 en 10.
 - Vanuit de Wlz is de wijkverpleging opgenomen als extramurale zorg. Dit betreft het aantal patiënten.
 - Tenslotte is de WMO voor mensen ouder van 50 jaar toegevoegd. Dit betreft het aantal cliënten.

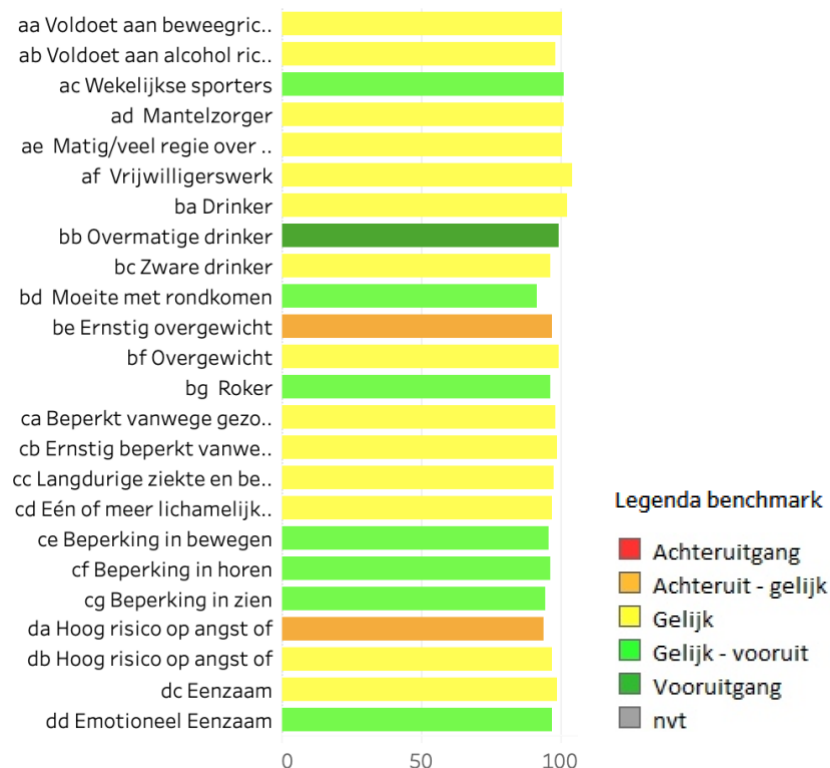
3.1 Gezondheidsmonitor

De GGD, het RIVM en het CBS stellen eens per vier jaar de gezondheidsmonitor op. Dit op basis van een enquête onder de inwoners van de gemeente. Zij geven weer wat hun gezondheidsbeleving is. Deze monitor geeft een goede indruk van de gezondheidssituatie van de bevolking en van ouderen, omdat onder meer een aantal gezondheidsaspecten gemeten wordt, dat gekoppeld kan worden aan het ouder worden.

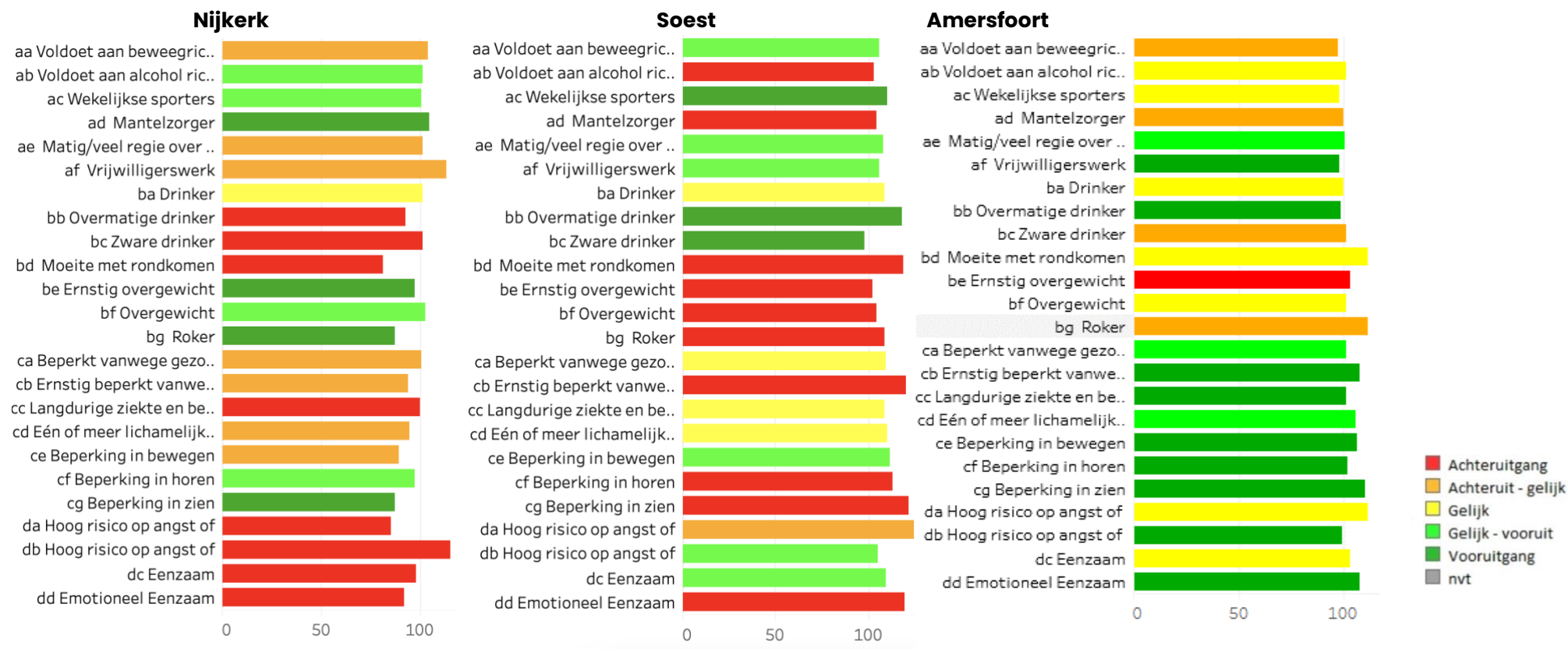
De denkbeeldige verticale lijn met de waarde 100 geeft het regionale gemiddelde aan. De kleuren in de grafiek geven aan of de beleving van het betreffende aspect in de afgelopen vier jaar vooruit (groen) of achteruit (rood) gegaan is. De kleuren hebben geen betekenis in de zin van het meer of minder voorkomen van het betreffende gezondheidsaspect.

Hieronder worden enkele aspecten uitgelicht, die van belang kunnen zijn voor de zorgvraag.

- In de sub regio Eemland is er weinig verschil in gezondheidsbeleving tussen de monitor periode 21012 – 2106 en de monitor periode 2016 – 2020.
- Er zit wel verschil in gezondheidsbeleving tussen de diverse gemeenten. Op de volgende pagina wordt een drietal gemeenten uitgelicht en worden verschillen zichtbaar,
- Het dashboard gezondheidsmonitor maakt ook de verschillen tussen de woonwijken en/of vier positie postcodegebieden zichtbaar.

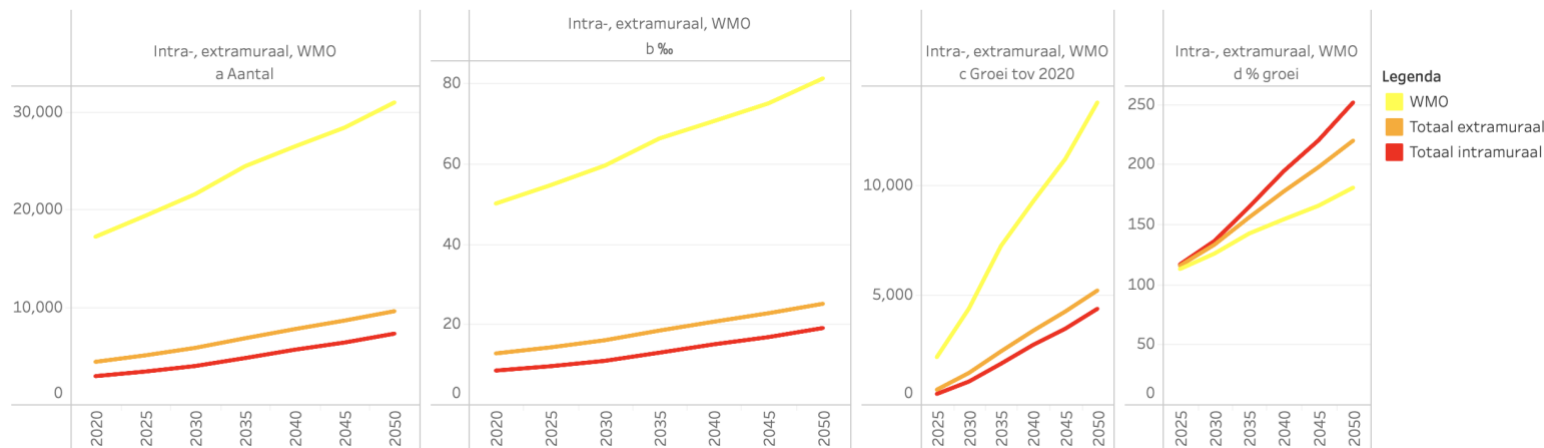

Hieronder is een drietal gebieden in Eemland uitgelicht als het gaat om gezondheidsbeleving.

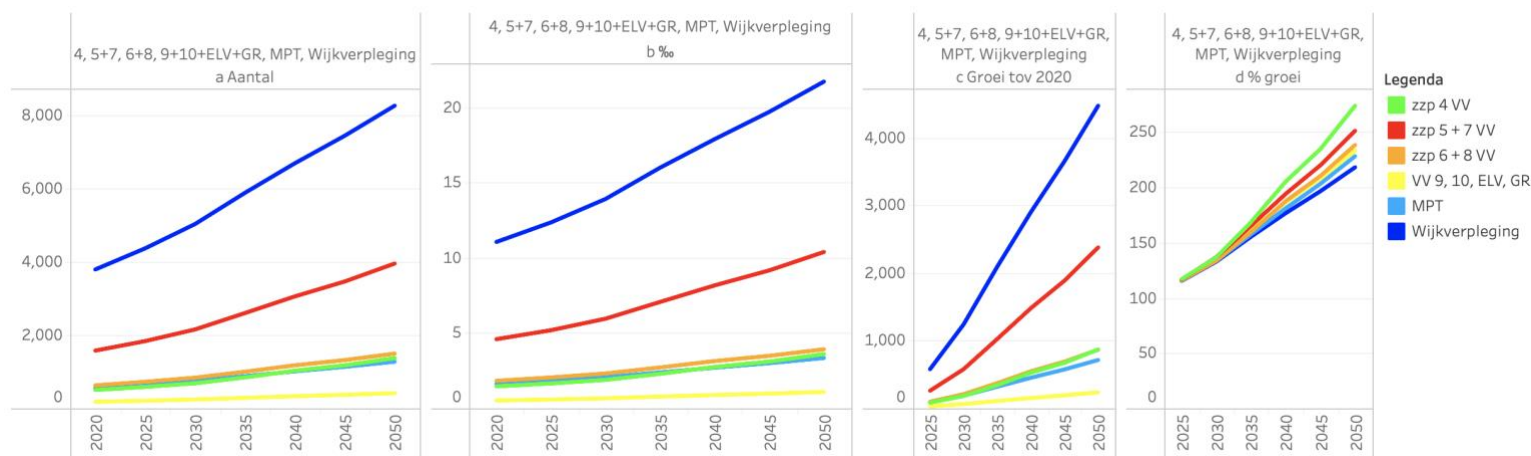

3.2 Zorgvraag ontwikkeling

Op deze pagina ziet u het aantal intra- en extramurale indicaties in de periode 2020 – 2040. De twee linker dashboards laten de aantal indicaties voor Wlz, Zvw en Wmo-zorg zien. De twee rechter dashboards de groei ten opzichte van 2020.

- In 2020 maakten in de sub regio Eemland 2.882 mensen gebruik van de intramurale zorg. In 2040 is dat gestegen tot 5.593, een stijging van 94%. In de regio de zorgkantoor regio vindt naar verwachting een stijging plaats van 100%.

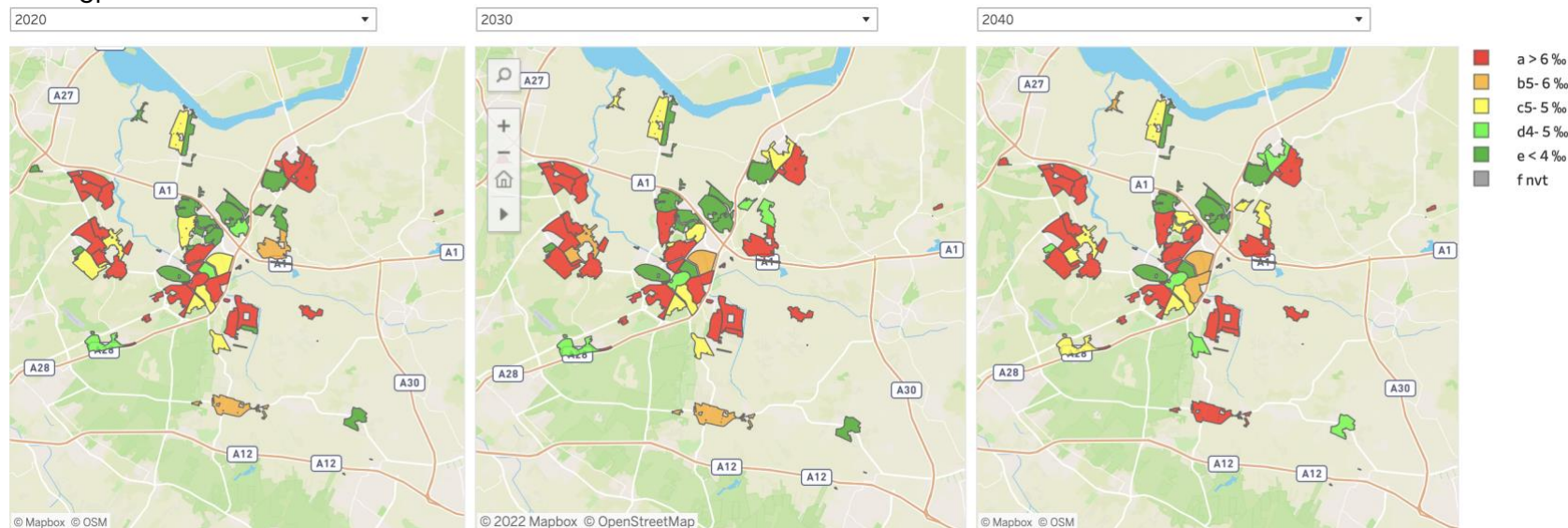
- Het aantal mensen dat gebruik maakt van een somatische indicatie was in 2020 1.306 en is naar verwachting in 2030 1.763 en in 2040 2.536.
- Het aantal mensen, dat gebruik maakt van een PG-indicatie was in 2020 1.576 en is naar verwachting in 2030 2.155 en in 2040 3.057.
- Het gebruik van een somatische indicatie stijgt tot 2040 naar verwachting met 94%. In de regio de zorgkantoor regio is dat 101%. Het gebruik van de PG-indicatie neemt met 94% toe. In de regio de zorgkantoor regio is dat 100%

3.3 Zorgprofielen 5 en 7 promillage in 2020, 2030 en 2040 per pc 4 gebied

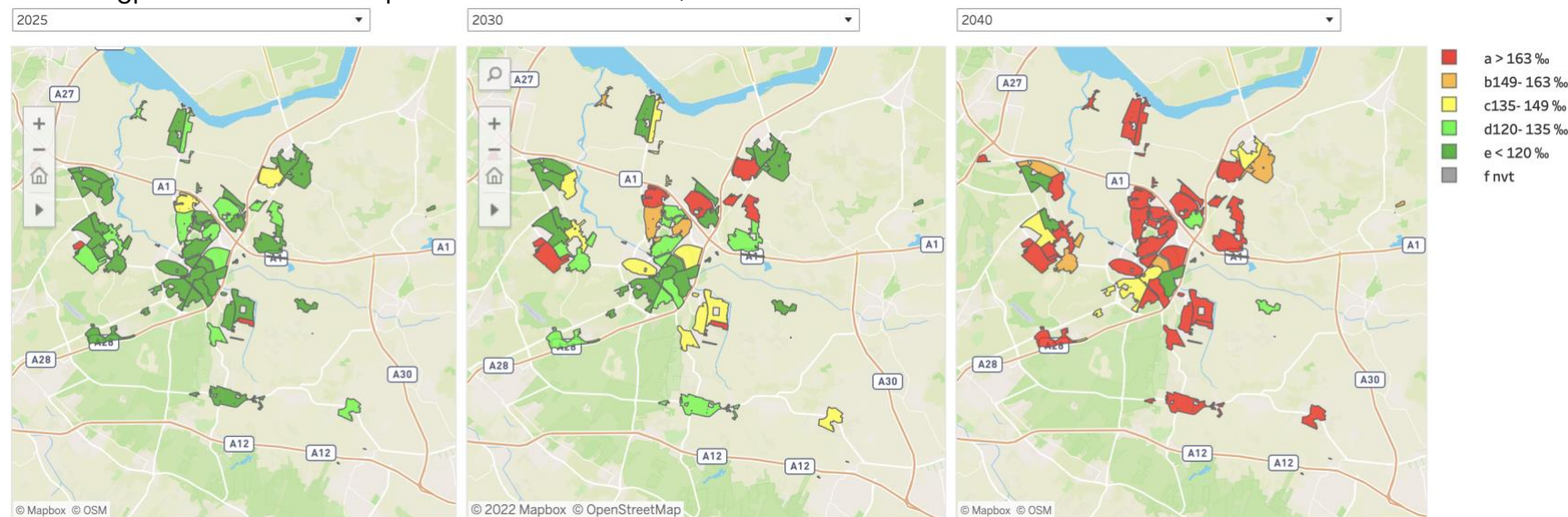
Hieronder ziet u de zorgprofielen 5 en 7 op de kaart, zowel in promillage van voorkomen als in groei tot 2040.

In het dashboard kunt u de overige intra- en extramurale zorg op deze manier bezien.

% zorgprofielen 5 en 7 in 2020 2030 en 2040

Groei zorgprofielen 5 en 7 ten opzichte van 2020 in 2025, 2030 en 2040

4 Groei vraag en huidige aanbod Verzorging en Verpleging

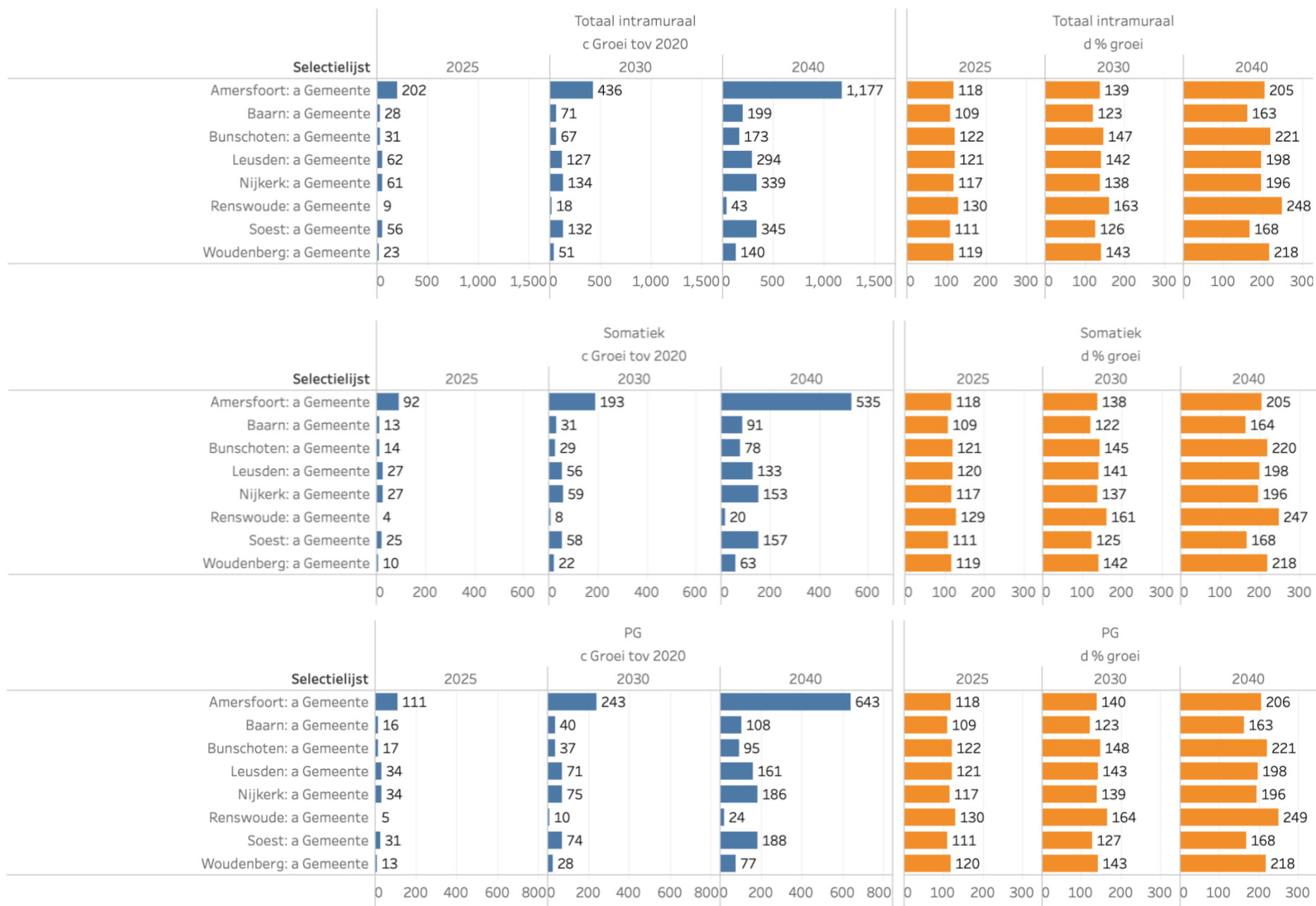
- Eenduidig inzicht in het aanbod verzorging en verpleging is in Nederland niet beschikbaar. TNO beschrijft dit in “TNO 2019 R12033 Prognose capaciteitsontwikkeling verpleeghuiszorg”^{1 2} en geeft een denkrichting over data en methodiek voor de inschatting van de huidige capaciteit.
- De IVVU heeft daarom in samenwerking met Zilveren Kruis Zorgkantoor Utrecht de capaciteit in de regio in beeld gebracht en uitgesplitst naar somatiek, PG, ELV en GRZ. Deze capaciteit is echter niet één op één aan de vraag te koppelen: locaties kunnen een breder verzorgingsgebied hebben dan een wijk of zelfs gemeente.
- De toekomstige vraag is modelmatig ingeschat. Het verschil tussen vraag en aanbod is bepaald ten opzichte van de modelmatige vraag in 2020. Dit staat dus los van de werkelijke lokale vraag in 2020, waaraan, gezien het vrijwel ontbreken van wachtlijsten, geacht wordt te zijn voldaan.
- De opgave in de sub regio Eemland is samengevat:
 - In 2020 maakten 2.882 mensen gebruik van de intramurale zorg. In 2030 zijn dat er 3.919 en in 2040 5.593.
 - Het gebruik van intramurale zorg groeit tot 2030 met 36% en tot 2040 met 94%. In de regio is dat 100%.
 - De benodigde extra intramurale capaciteit stijgt tot 2030 met 1.037 en tot 2040 met 2.711. In de regio is dat 4.276 en 10.515.
- In 2020 waren er 1.306 inwoners met een somatische indicatie; in 2030 zijn er 1.763 en in 2040 2.536.
- Het gebruik met een somatische indicatie groeit tot 2030 35% en tot 2040 94%. In de regio is dat 40% en 101%.
- De benodigde extra somatische capaciteit neemt tot 2030 toe met 457 en tot 2040 met 1.230. In de regio is dat 1.895 en 4.771.
- In 2020 waren er 1.576 met een pg-indicatie; in 2030 zijn dat er 2.155 en in 2040 3.057.
- Het gebruik van zorg met een pg- indicatie groeit tot 2030 met 37% en tot 2040 met 94%. In de regio is dat 42% en 100%.
- De benodigde extra pg-intramurale capaciteit is tot 2030 579 en tot 2040 1.481. In de regio is dat 2.381 en 5.745.
- Van de wijkverpleging maakten in 2020 3.791 mensen gebruik; in 2030 zijn dat er 5.033 en in 2040 6.694.
- Het gebruik van wijkverpleging groeit tot 2030 met 33% en tot 2040 met 77%. In de regio is dat 37% en 82%.
- De wijkverpleging groeit tot 2030 met 1.242 en tot 2040 met 2.903 gebruikers. In de regio is dat 5.081 en 11.272.
- Van WMO-maatwerk voorzieningen maakten in 2020 17.168 mensen gebruik. In 2030 zijn dat er 21.532 en in 2040 26.419.
- Het gebruik van WMO-maatwerk voorzieningen groeit tot 2030 met 25% en tot 2040 met 54%. In de regio is dat 28% en 58%.
- Het aantal gebruikers groeit tot 2030 met 4.364 en tot 2040 met 9251. In de regio groeit het aantal tot 2030 met 17.784 en tot 2040 met 36.519.

¹ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2019/12/20/prognose-capaciteitsontwikkeling-verpleeghuiszorg>

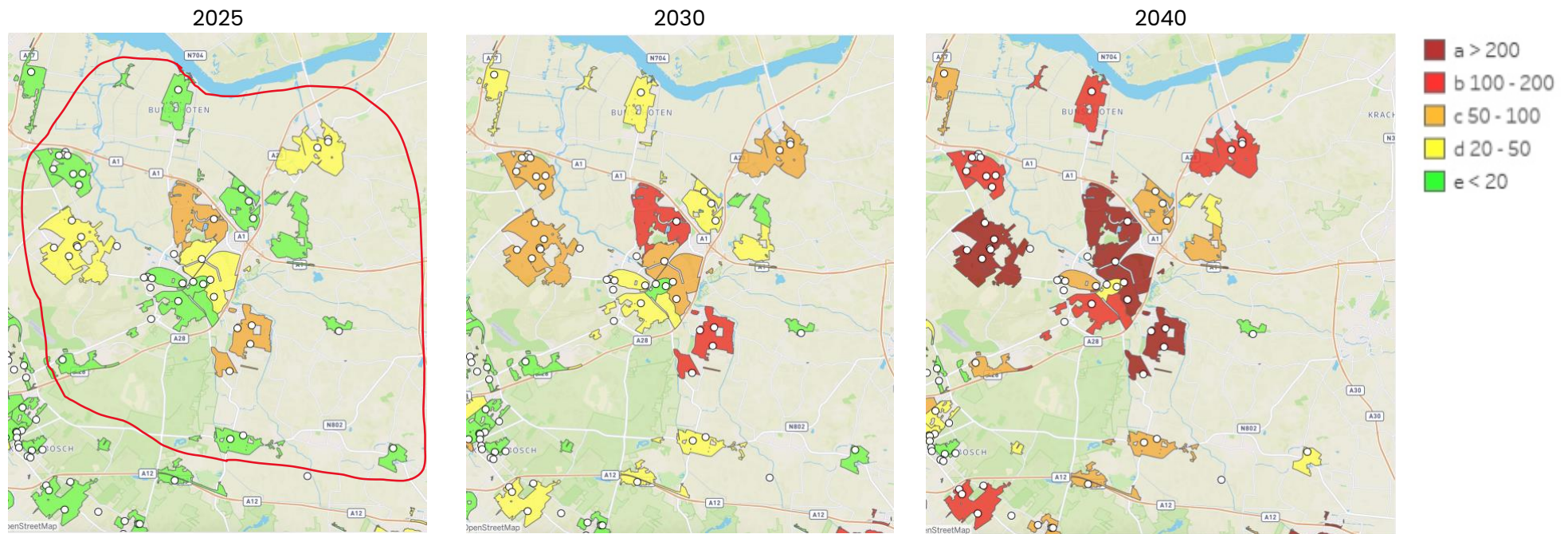
² <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2020/07/28/prognose-capaciteitsontwikkeling-verpleeghuiszorg-fase-ii>

4.1 De opgave per gemeente: benodigde extra plaatsen verpleeg(huis)zorg: somatiek en PG

De bovenste afbeelding bevat de ontwikkeling van de totale intramurale zorg; de tweede die van de somatische zorg en de onderste PG

4.2 Opgave in de gemeente 2025 – 2030 – 2040 VV-locaties

In de kaart is op wijk en woonplaats niveau zichtbaar hoeveel extra intramurale plaatsen noodzakelijk zijn bij ongewijzigd beleid tot 2040.

De witte stippen zijn de intramurale zorg locaties, zoals die zijn opgenomen in de capaciteitsinventarisatie.

Minder dan 20 plaatsen betekent geen extra capaciteit, 20 – 50 een kleine instelling, etc. Natuurlijk kan deze extra noodzakelijke capaciteit ook gemeentelijk of regionaal niveau worden ingevuld.

Een uitsplitsing naar wijken en naar somatische en psychogeriatrische (PG) zorg voor de gemeente treft u aan op pagina 18.

Het roodomrande gebied is de sub regio Eemland.

4 Bijlagen

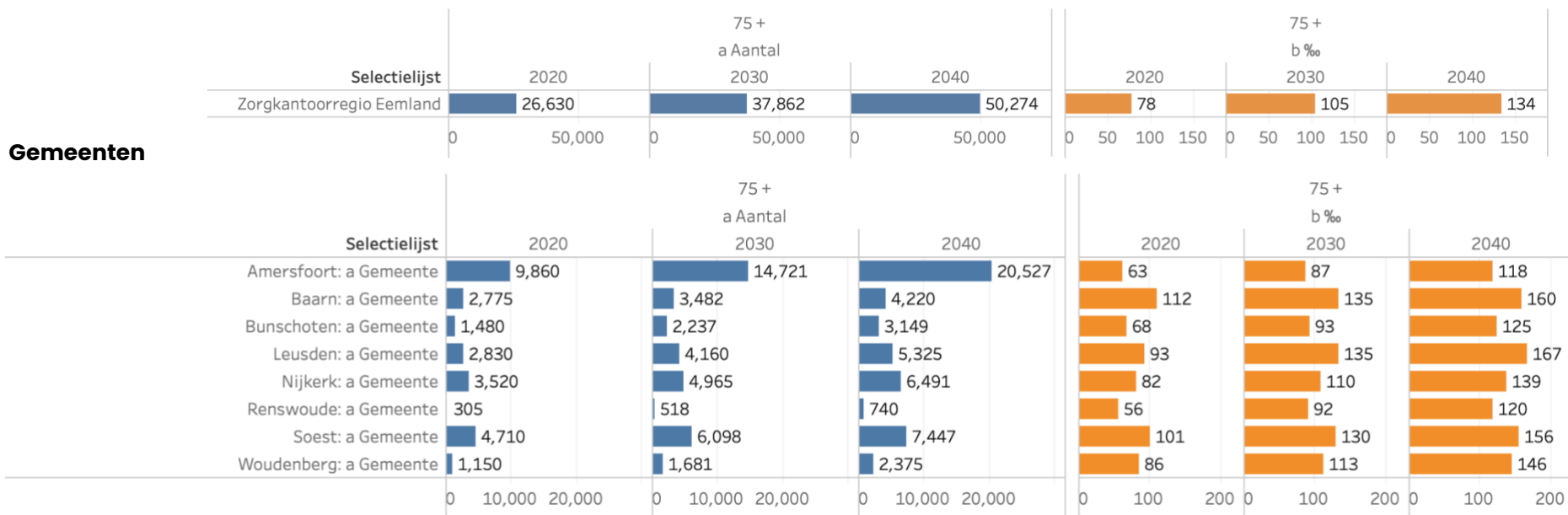
Bijlage 1 Cijfers demografie

Bijgaand de cijfers voor de aangegeven leeftijdsgroepen van 2000 tot 2050 voor de gemeente en de regio.

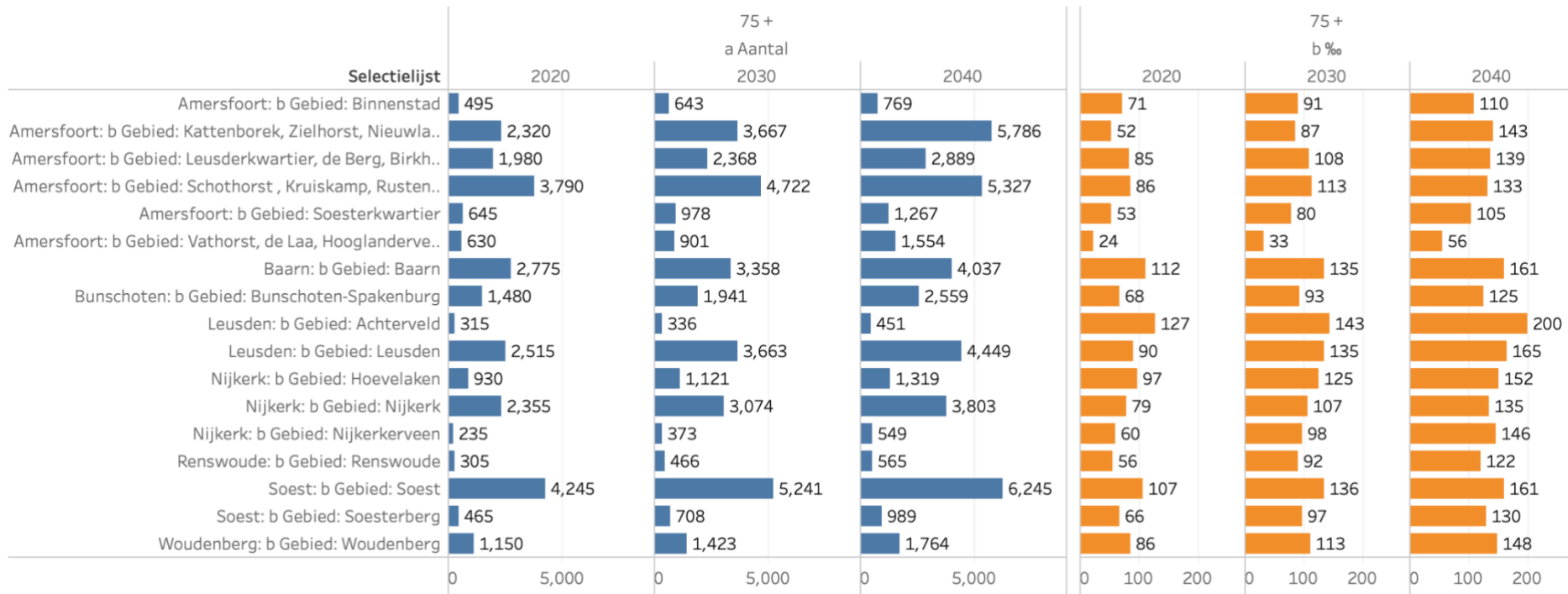
Deze cijfers en ook de uitsplitsing naar postcodeclusters en postcodes zijn als Excelbestand te downloaden, evenals een verdere uitsplitsing tot op vijfjaarsleeftijdsgroepen.

		de regio Eemland						de zorgkantoor regio					
		0 - 20	20 - 35	35 - 50	50 - 65	65 - 75	75 +	0 - 20	20 - 35	35 - 50	50 - 65	65 - 75	75 +
a. Aantal	2000	76745	68315	64165	47965	20150	16520	280135	265455	259665	181275	76100	63380
	2010	83195	75975	54735	60970	24360	20455	305640	247840	283750	227860	90660	75165
	2020	83290	67185	58985	71580	35335	26630	310705	273005	260310	261255	129725	96715
	2025	81407	65247	62493	74299	37189	33057	308268	282090	255054	271155	137843	121398
	2030	81628	67626	62914	70005	41754	37862	313322	279368	265266	259848	154605	141941
	2040	84740	71053	59923	63208	44968	50274	329206	260750	275447	239903	167948	186647
	2050	84251	69651	60692	66969	38596	60579	324976	266346	263895	254868	146376	221604
b %	2000	261	232	218	163	69	56	249	236	231	161	68	56
	2010	260	238	171	191	76	64	248	201	230	185	74	61
	2020	243	196	172	209	103	78	233	205	195	196	97	73
	2030	226	187	174	193	115	105	222	198	188	184	109	100
	2040	226	190	160	169	120	134	225	179	189	164	115	128
	2050	221	183	159	176	101	159	220	180	179	172	99	150
c Groei tov 2020	2025	-1883	-1938	3508	2719	1854	6427	-2437	9085	-5256	9900	8118	24683
	2030	-1662	441	3929	-1575	6419	11232	2617	6363	4956	-1407	24880	45226
	2040	1450	3868	938	-8372	9633	23644	18501	-12255	15137	-21352	38223	89932
d % groei	2025	98	97	106	104	105	124	99	103	98	104	106	126
	2030	98	101	107	98	118	142	101	102	102	99	119	147
	2040	102	106	102	88	127	189	106	96	106	92	129	193

Bijlage 2 75+ Zorgkantoorsub regio Eemland

Bestaande wijken

Bijlage 3 Cijfers wonen

Bijgaand de cijfers voor de verschillende woonsituaties van 2020 tot 2040 voor de gemeente en de regio.
Deze cijfers en ook de uitsplitsing naar postcodeclusters en postcodes zijn als Excelbestand te downloaden.

		75+ Huishoudens							
		de regio Eemland				de zorgkantoor regio			
		a Geschikt, nabij	b Geschikt, NIET nabij	c Ongeschikt	Totaal	a Geschikt, nabij	b Geschikt, NIET nabij	c Ongeschikt	Totaal
a Aantal	2020	5.952	11.409	2.765	20.126	20.385	38.741	10.950	70.076
	2025	6.899	15.928	2.902	25.729	24.278	54.281	12.480	91.039
	2030	7.499	18.492	2.939	28.930	26.367	63.280	12.830	102.477
	2035	8.744	22.978	3.402	35.124	31.105	78.514	15.319	124.938
	2040	9.291	25.640	3.546	38.477	33.095	87.512	16.137	136.744
b ‰	2020	296	567	137	1000	291	553	156	1000
	2025	268	619	113	1000	267	596	137	1000
	2030	259	639	102	1000	257	618	125	1000
	2035	249	654	97	1000	249	628	123	1000
	2040	241	666	92	999	242	640	118	1000
c Groei tov 2020	2025	947	4.519	138	5603	3.893	15.539	1.530	20963
	2030	1.547	7.083	174	8804	5.982	24.539	1.880	32401
	2035	2.792	11.569	637	14998	10.720	39.772	4.369	54862
	2040	3.339	14.231	782	18351	12.710	48.771	5.187	66668
d ‰ groei	2025	116	140	105	128	119	140	114	130
	2030	126	162	106	144	129	163	117	146
	2035	147	201	123	175	153	203	140	178
	2040	156	225	128	191	162	226	147	195

Bijlage 4 Ouderenconcentraties

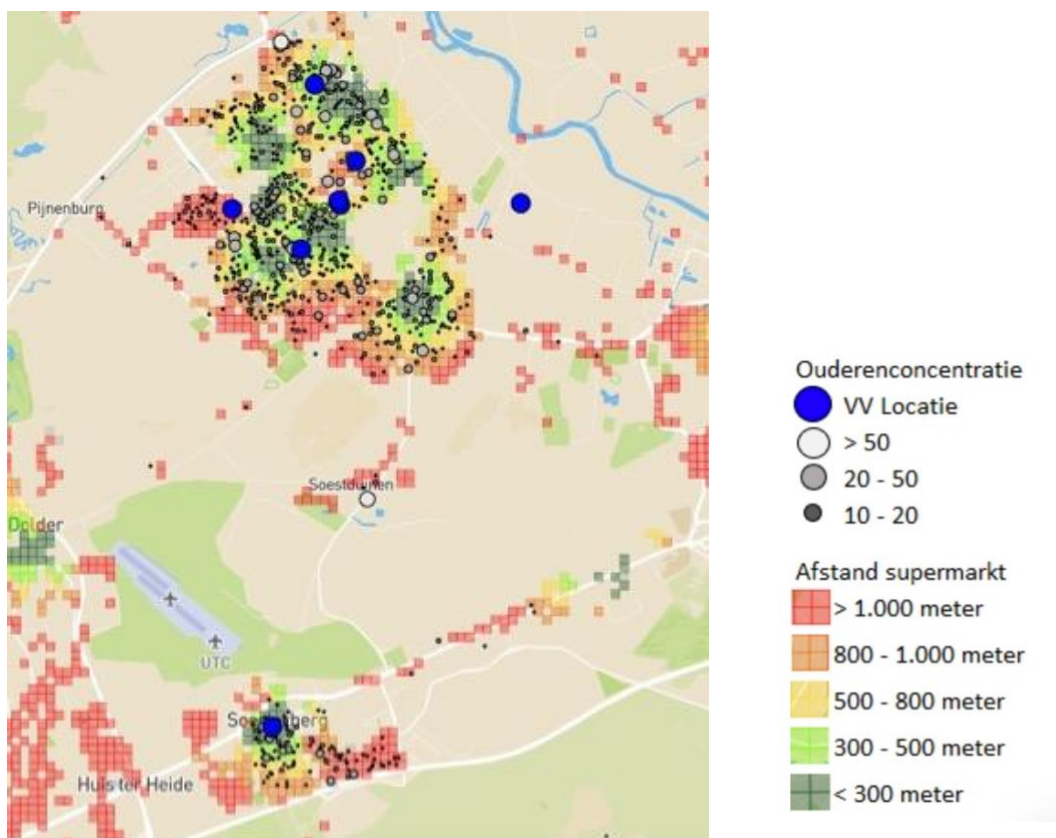
Voor ouderen – die in toenemende mate met beperkingen te maken krijgen – kan een geschikte woning nabij voorzieningen de verhuizing naar het verpleeghuis mogelijk uitstellen of voorkomen. Voor 2000 tot 2040 is een beeld beschikbaar op postcode 6 niveau (1234AB) waar ouderen wonen. De concentratie van de leeftijdsgroepen 65+, 65–75 en 75+ is in het beeld gecombineerd met de 100 x 100 afstand tot de supermarkt.

De supermarkt is als uitgangspunt genomen, omdat de supermarkt het meest frequent bezocht wordt. De huisarts of apotheek wordt gemiddeld minder vaak bezocht en bij problemen is bezoek aan huis mogelijk. In het hoofdstuk over wonen wordt een en ander verder uitgewerkt.

De onderstaande afbeelding van een gedeelte van een gemeente laat zien waar de 75-plussers wonen ten opzichte van de voorzieningen. Dit aantal is uitgedrukt in grijs tinten (donker betekent minder en wit betekent meer ouderen rond de betreffende locatie). In het blauw worden de VV-locaties weergegeven.

In het dashboard kunt u per gemeente per leeftijdscategorie en voor 20202 – 2030 en 2040 zien waar ouderen ten opzichte van de voorzieningen woonden en naar verwachting wonen.

Ouderenconcentraties en afstand tot de supermarkt in 2020

Bijlage 5 Wonen ouderen en inkomen

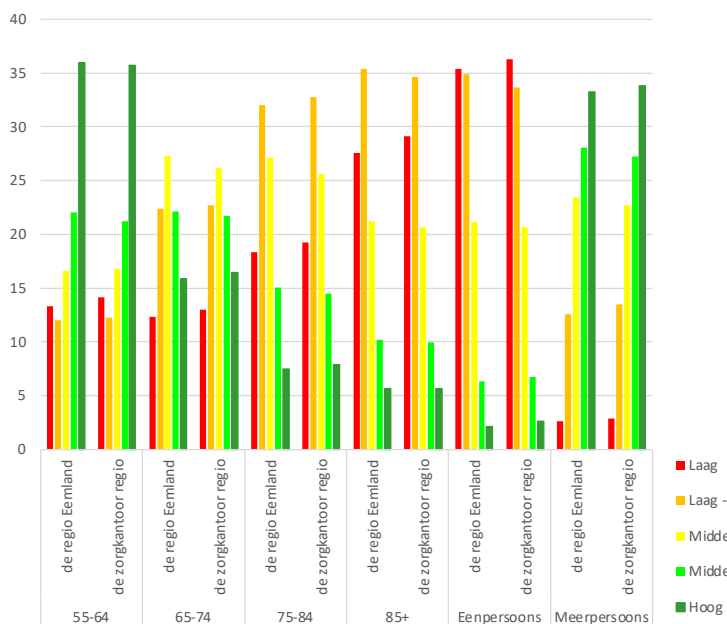
Het Rijk heeft de databank ouderhuisvesting gepubliceerd met gegevens over ouderen onder meer over leeftijd, huishoudentype, opleidingsniveau, inkomen en doelgroep volkshuisvesting. In 2019 was dit € 38.035. Er zijn nog geen latere data beschikbaar.

Het opleidingsniveau -van belang voor de Sociaal Economische Status- loopt van 24% onbekend bij ouderen van 55 – 65 tot 91% onbekend bij 85-plussers. Dit percentage onbekend is te hoog voor verder gebruik.

Combineren van gegevens is mogelijk, maar met een maximum van twee variabelen. Zo is mogelijk per leeftijdsgroep inzicht te geven in de quintielen (20% groepen) qua inkomen en voor de huishoudens uitsgeplitst naar eenpersoons en paren (NB - inkomens voor 85 plus alleenstaanden zijn niet beschikbaar).

De VNG biedt in de Lokale Monitor Wonen wel een onderscheid naar huishoudentype voor: 65+-ers en huurtoeslag dan wel sociale huursector.

Inkomens Databank Ouderenhuisvesting

Lokale monitor wonen x demografische prognose

Deze grafieken zijn niet opgenomen in de online dashboards.

- Van de eenpersoons huishouden behoort 70% tot de huishoudens met de laagste 40% inkomens. In de leeftijdsgroep 75-85 is dat 50% en bij de 85 plussers 63%.
- 6.104 alleenstaanden en 3.640 paren hebben recht op huurtoeslag in 2020, in 2040 zijn dat er 8.246 alleenstaanden en 4.838 paren.
- 15.909 eenpersoonshuishoudens behoorden in 2020 tot de doelgroep volkshuisvesting, 8.693 paren, in 2040 zijn dat er 21.568 alleenstaanden en 11.765 paren.

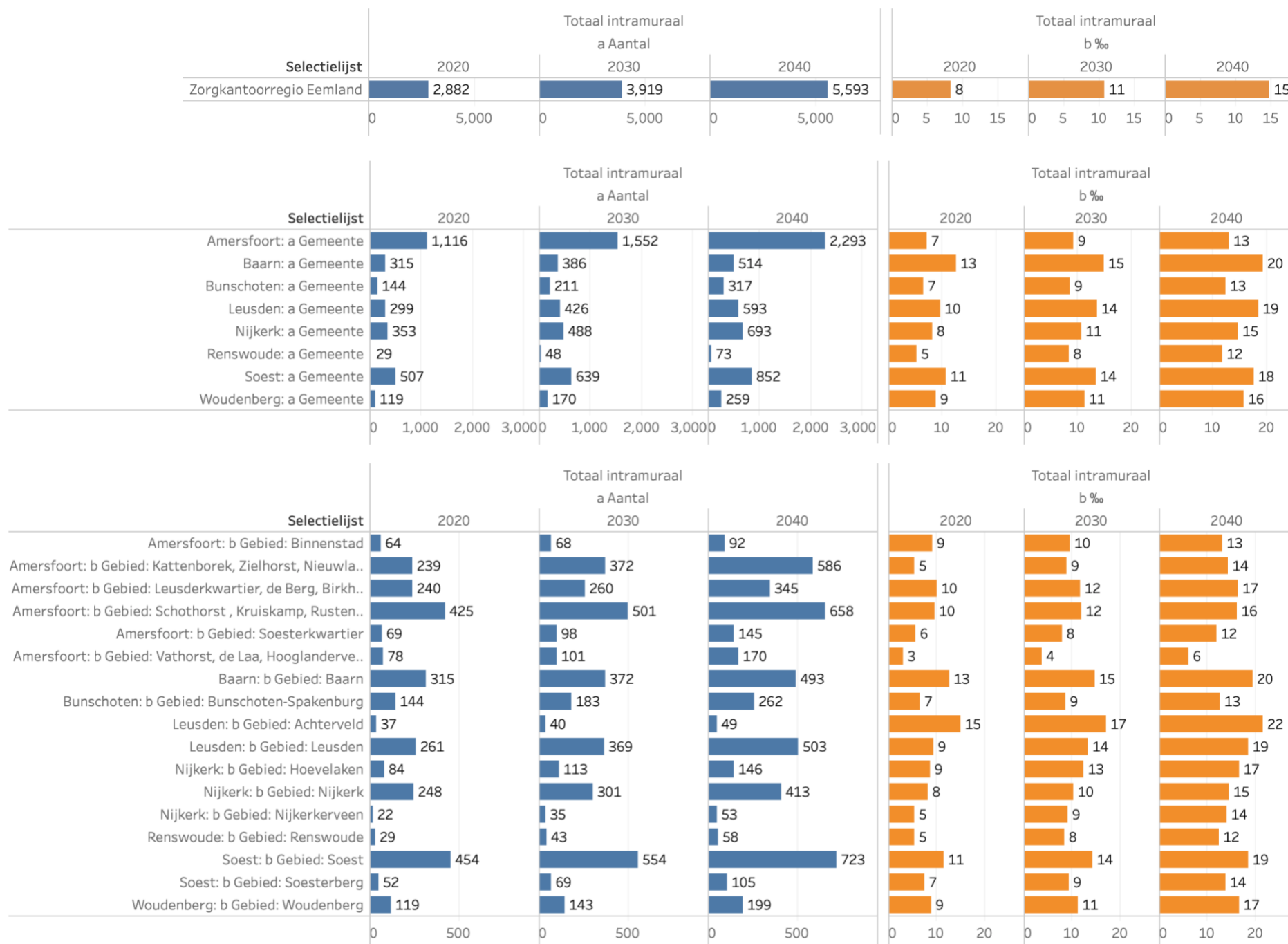
Bijlage 6 Cijfers zorg

Bijgaand de cijfers voor de verschillende typen zorgvraag van 2020 tot 2050 voor de gemeente en de regio.

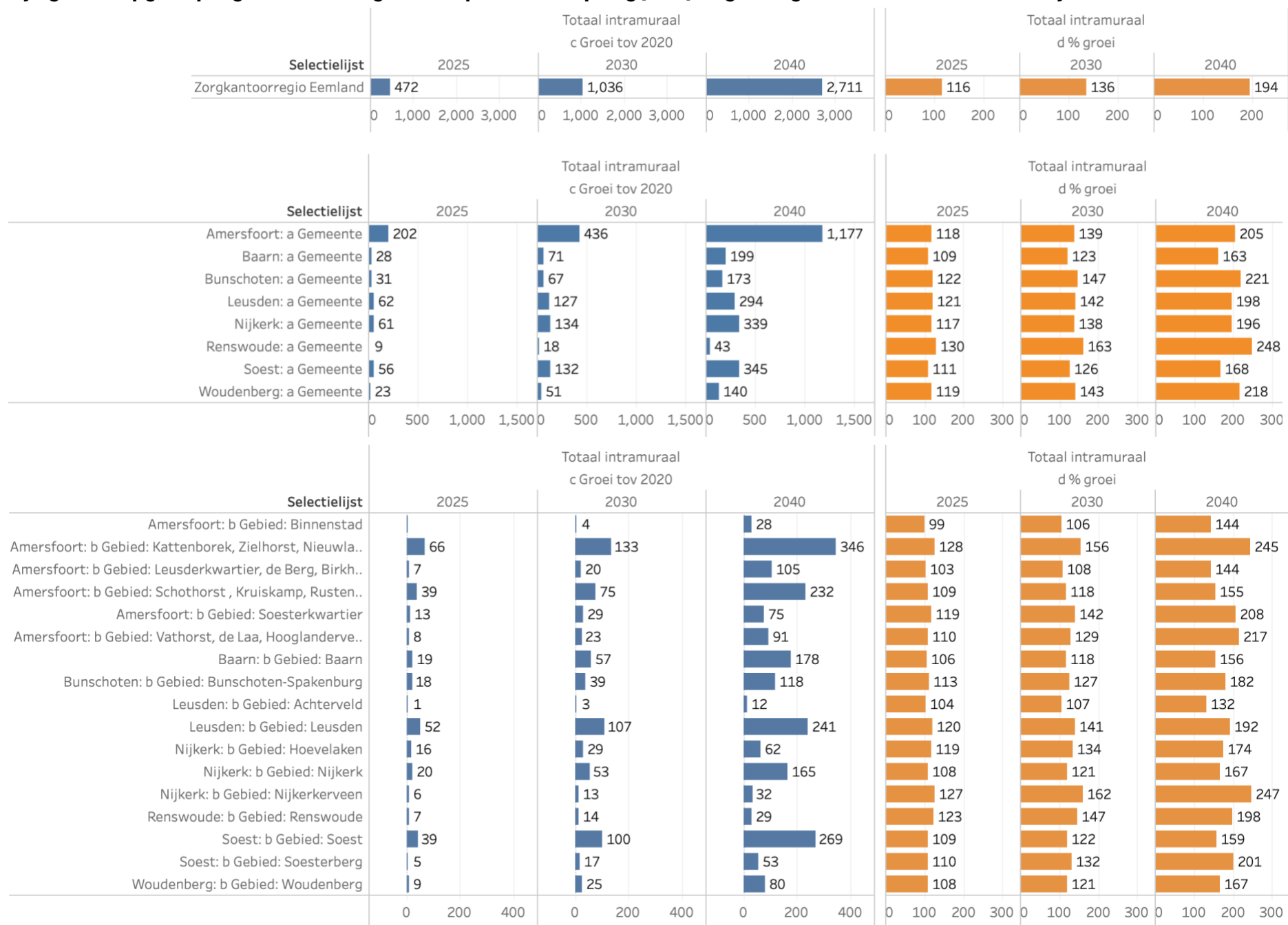
Deze cijfers en ook de uitsplitsing naar postcodeclusters en postcodes zijn als Excelbestand te downloaden.

		de regio Eemland									de zorgkantoor regio								
		zpz 4 VV	zpz 5 + 7 VV	zpz 6 + 8 VV	VV 9, 10, ELV, GR	MPT	Wijkverpleging	Totaal intramuraal	Totaal extramuraal	WMO	zpz 4 VV	zpz 5 + 7 VV	zpz 6 + 8 VV	VV 9, 10, ELV, GR	MPT	Wijkverpleging	Totaal intramuraal	Totaal extramuraal	WMO
a Aantal	2020	501	1.576	627	178	559	3.791	2.882	4.350	17.168	1.820	5.725	2.280	647	2.031	13.787	10.472	15.818	62.640
	2025	585	1.836	725	208	645	4.369	3.354	5.014	19.315	2.131	6.720	2.652	761	2.366	16.034	12.264	18.399	71.056
	2030	684	2.155	837	242	745	5.033	3.919	5.778	21.532	2.584	8.106	3.149	909	2.798	18.868	14.748	21.666	80.424
	2040	1.028	3.057	1.176	332	1.011	6.694	5.593	7.705	26.419	3.867	11.470	4.409	1.242	3.788	25.059	20.987	28.848	99.159
b ‰	2020	1	5	2	1	2	11	8	13	50	1	4	2	0	2	10	8	12	47
	2025	2	5	2	1	2	12	9	14	55	2	5	2	1	2	12	9	13	52
	2030	2	6	2	1	2	14	11	16	60	2	6	2	1	2	13	10	15	57
	2040	3	8	3	1	3	18	15	21	71	3	8	3	1	3	17	14	20	68
c Groei tov 2020	2025	84	260	98	30	87	578	472	664	2.148	311	995	372	114	335	2.246	1.792	2.582	8.416
	2030	183	579	210	64	187	1.242	1.036	1.429	4.365	764	2.381	869	261	767	5.081	4.276	5.848	17.784
	2040	527	1.482	548	154	452	2.903	2.711	3.355	9.252	2.047	5.745	2.129	594	1.758	11.272	10.515	13.030	36.519
d % groei	2025	117	117	116	117	116	115	116	115	113	117	117	116	118	117	116	117	116	113
	2030	137	137	133	136	133	133	136	133	125	142	142	138	140	138	137	141	137	128
	2035	168	165	159	161	157	155	164	156	142	175	171	165	166	163	160	170	160	146
	2040	205	194	187	186	181	177	194	177	154	212	200	193	192	187	182	200	182	158
	2045	235	220	210	208	203	196	220	197	165	242	226	216	213	208	201	226	202	170
	2050	274	251	238	233	228	218	251	219	180	277	254	241	236	231	220	254	222	183

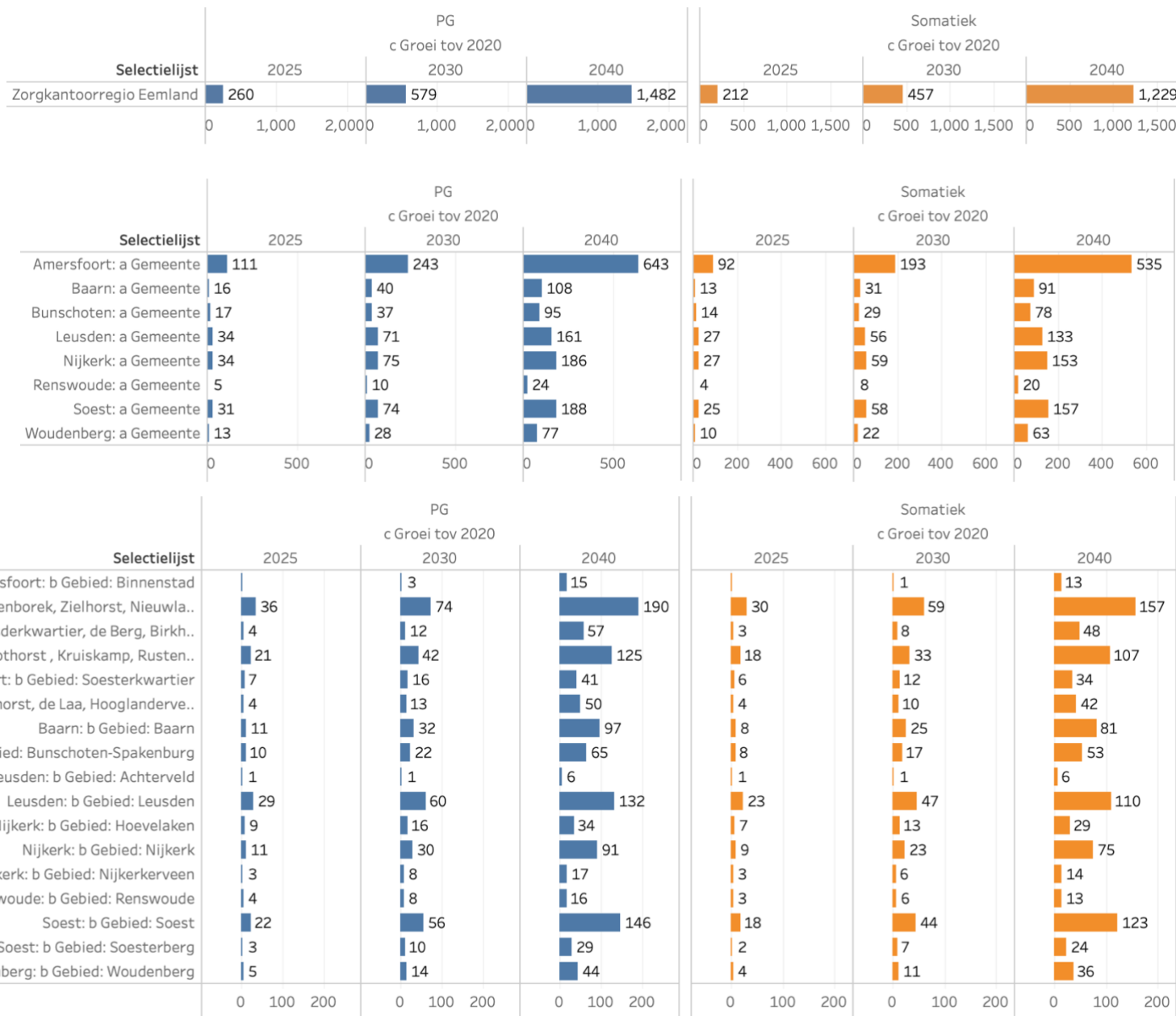
Bijlage 7 Zorg benchmark: Aantal en promillage intramurale zorg in de sub regio Eemland, de gemeenten en de bestaande wijken

Bijlage 8 De opgave per gebied: benodigde extra plaatsen verpleeg(huis)zorg in de gemeenten en bestaande wijken.

De opgave per gebied: gesplitst in PG en somatiek

Het gaat hierbij niet om fysieke plaatsen, maar om mensen, die voor hun zorg, die vergelijkbaar is met de huidige WLZ-intramurale zorg.